

STS de 20 de març de 2019, recurs 2648/2017

La pensió per incapacitat permanent absoluta és compatible amb un contracte a temps parcial (accés al text de la sentència)

El demandant va ser declarat en **situació d'incapacitat permanent absoluta l'any 2009** (era de professió cuiner). **El 2016 va iniciar una activitat laboral a temps parcial** -un 75% de la jornada- com a programador informàtic. **L'INSS va suspendre cautelarment el pagament de la pensió.**

El TS conclou que totes dues situacions són compatibles, fonamentant-se en els següents arguments:

- **La interpretació restrictiva mantinguda per l'INSS no sempre ha estat acollida per la jurisprudència social**, perquè ja la STS de 2/3/1979 havia mantingut que "el treballador en situació d'incapacitat permanent absoluta per a tot treball, per allò que disposa l'art. 24-4 de l'O. de 15 abril 1969, pot realitzar totes les activitats laborals que siguin compatibles amb la seva situació, sense cap limitació, i sense que en cap lloc de la disposició legal s'afirmi que només pot exercir activitats supèrflues, accidentals o esporàdiques"; i la STS 6/3/1989 considera inaplicable les limitacions que deriven de l'art. 138-2 de la *Ley General de Seguridad Social* de 1974 als que havien estat declarats en situació d'incapacitat permanent absoluta sense dret a prestacions.
- **La literalitat de l'art. 198.2 de la LGSS apunta a la plena compatibilitat entre treball i pensió** ("les pensions... no impediran... aquelles activitats... compatibles"), en no establir cap límit a la simultaneïtat referida. Cal destacar també que la remissió que es fa al Reglament es refereix exclusivament al cas de la incapacitat permanent total. En aquest precepte també s'estableix que aquesta compatibilitat es predica amb activitats, siguin o no lucratives, compatibles amb l'estat de l'incapacitat i que no representin un canvi en la seva capacitat de treball a l'efecte de revisió.
- **Una altra interpretació duria a que el treballador declarat en incapacitat permanent total es trobés en millors condicions** (legalment apte per a qualsevol activitat que no sigui la professió o ofici per a la qual hagi estat declarat incapacitat) que el declarat en incapacitat permanent absoluta (al qual se li negaria tota activitat -i ingressos- com a mínim respecte d'ocupacions que no tinguin a veure amb l'economia informal).
- **La incompatibilitat tindria un cert efecte de desmotivació sobre la reinserció social i laboral de qui es troba en incapacitat permanent absoluta o gran invalidesa**, doncs tot i que les cotitzacions satisfetes pel nou treball haurien de tenir eficàcia respecte de prestacions futures (pensió de jubilació/nova prestació per incapacitat permanent absoluta; amb independència del règim d'incompatibilitat de pensions i del dret d'opció que estableix la LGSS), la veritat és que la suspensió de la pensió per la percepció d'ingressos deguts al treball ordinari privaria pràcticament d'estímul econòmic a una activitat que amb tota seguretat ha de realitzar-se amb considerable esforç -psicofísic- per part de l'incapacitat.
- Tenint en compte allò que preveu l'art. 198.2 LGSS i la plena compatibilitat entre pensió i treball que hi preveu, s'ha entès que l'art. 18.4 de la *Orden Ministerial* de 18 de gener de 1996 és *ultra vires*, és a dir, va més enllà d'allò que disposa la LGSS.

En aquest precepte es regula l'actuació de l'INSS per als supòsits en què el pensionista d'incapacitat permanent exerceixi treballs per compte propi o aliè "en funció de la incompatibilitat que pugui existir entre la percepció de la pensió i el treball desenvolupat, donant lloc a la suspensió d'aquella". Així mateix, cal tenir present que allò que disposa la LGSS en aquesta qüestió (actualment art. 198.2 LGSS) no conté cap remissió a desenvolupament reglamentari.

Convé destacar que aquesta sentència segueix la línia jurisprudencial iniciada per la STS de 30 de gener de 2008 i seguida per les SSTS de 10 de novembre de 2008 i 14 d'octubre de 2009. Línia jurisprudencial que implica que si l'activitat laboral, per compte d'altri o per compte propi, no resulta incompatible amb l'estat de l'incapacitat i no representa un canvi en la seva capacitat de treball a l'efecte de revisió (el que haurà de determinar-se seguint el procediment corresponent), el cobrament de la pensió per incapacitat permanent absoluta o gran invalidesa resulta compatible amb aquesta activitat, ja sigui a temps complet o a temps parcial. I cal recordar que el reconeixement d'una pensió per incapacitat permanent absoluta implica la percepció del 100 % de la corresponent base reguladora, i en el cas de la gran invalidesa, a més, el dret a un complement.